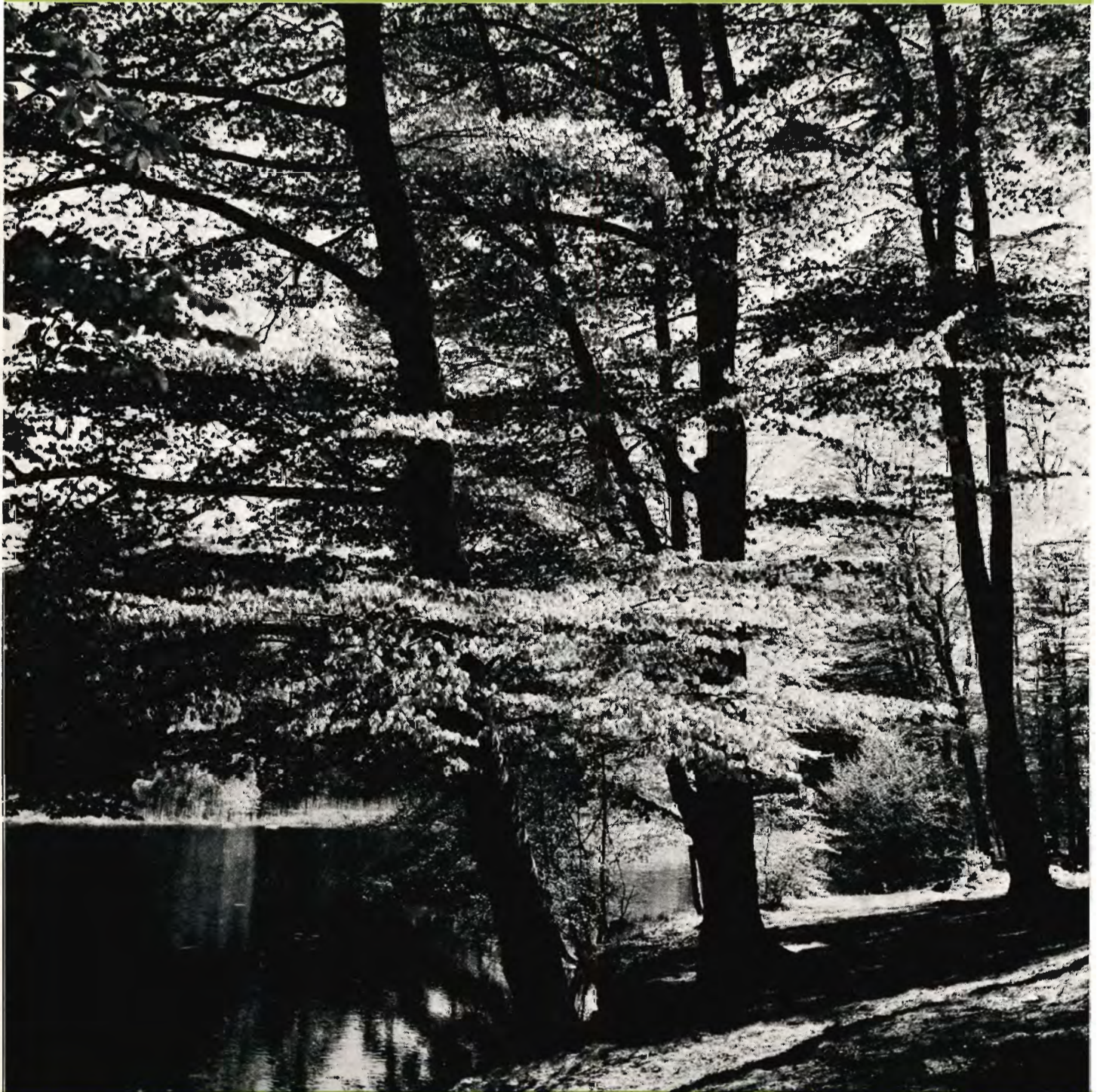

SKOVEN

Månedsskrift
udgivet af
Dansk Skovforening
Maj 1971

5

Nej til maskinel ukrudtsbekæmpelse under jorden

Ved maskinel ukrudtsbekæmpelse forstyrres de øverste jordlag som indeholder de for planten så livsvigtige bakterier. Desuden vil kulturplanternes rødder som ligger i disse jordlag blive revet over, og plantens rødder vil søge ned i de dybere jordlag, som ikke indeholder nær så meget næring som de øverste 2-3 cm. Dette betyder at maskinel ukrudtsbekæmpelse kan være direkte skadeligt for Deres kulturplanter og nedsætter Deres høstudbytte.

Ja til kemisk ukrudtsbekæmpelse over jorden med Reglone og Gramoxone

ICI har med Reglone og Gramoxone angivet en helt ny linie i ukrudtsbekæmpelse, en linie der kort sagt betyder MINDRE ARBEJDE = STØRRRE UDBYTTTE.

Reglone og Gramoxone virker over jorden. Reglone og Gramoxone standser fotosyntesen på alt grønt der rammes og dræber selv det sejeste ukrudt, men skader **ikke** brun bark og rødder.

Jordforgiftning forekommer **aldrig**, fordi Reglone og Gramoxone neutraliseres i samme øjeblik det rammer jorden.

De kan desuden benytte Reglone og Gramoxone hele året, på det tidspunkt der passer Dem bedst også i nyplantninger. Selv let regn umiddelbart efter sprøjtningen har ingen indflydelse på virkningen.

Reglone og Gramoxone holder Deres skov eller planteskole fri for ukrudt med et minimum af arbejdskraft.

Også det ideelle middel i vækstrækker, bærekulturer og læbælter. Brug fortrinsvis Reglone til bredbladede ukrudtsarter, og Gramoxone til græsser.

Ring eller skriv til vor landbrugsafdeling, der gerne giver Dem oplysninger om forsøg og praktiske erfaringer med Reglone og Gramoxone.

Ned med arbejdstiden op med udbyttet med Reglone Gramoxone

ICI DANMARK A/S

Islands Brygge 41 · 2300 København S
Tlf. (01-27) AStå 62 64.

Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole Leder af studiekontoret

Ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles administration er en stilling som akademisk leder af studiekontoret ledig til besættelse pr. 1. august 1971.

Stillingen vil være at besætte med en kandidat fra en af højskolens studieretninger, men også kandidater med eksamen fra andre højere uddannelsesinstitutioner kan komme i betragtning.

En ansøger med administrativ erfaring vil blive foretrukket.

Arbejdet omfatter foruden planlægning af undervisning og eksamen for ca. 1400 studerende fordelt på 7 studieretninger, studievejledning og administration af akademiske sager, også hvervet som referent for højskolens lærerråd og konsistorium. Studiekontoret består foruden af lederen af 3½ medarbejder.

Nærmere oplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til administrator A. Paludan på telefon (01) 35 17 88 daglig mellem kl. 9 og 11.

Aflønning i henhold til overenskomst mellem ministeriet for statens lønnings- og pensionsvæsen og den pågældende organisation.

Ansøgninger, der stiles til Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles administration, Bülowvej 13, 1870 V., indsendes snarest.

A/S Grindsted Imprægneringsanstalt

er køber af nåletræ til master

Grindsted
tlf. (05) 320855*

Bøge-, Ege-, Aske-, Birke-
og Grankævlér købes.

A/s Kagerup
Trævarefabrik
Kagerup
Telefon: Helsingø 9

Vallø Stifts Savværk

Oparbejdning af BØG
Råtræindkøb, tlf. (03) 66 74 13

Lynnedslag i skov

U.S. Department of Commerce har i 1966 udregnet, at der på hele kloden slår 100 lyn ned pr. sekund, hvilket svarer til 8 millioner lynnedslag dagligt. Hvis disse nedslag var ligeligt fordelt over hele jordkloden, ville det svare til, at $1/2$ million af dem ville slå ned i skovområder hver dag.

Research forester *Allan R. Taylor*, USDA Forest Service, som i mange år har beskæftiget sig med lynnedslagets virkninger i skov, har skrevet en artikel »Lightning Effects on the Forest Complex« (Proceedings Annual Tall Timbers Fire Ecology Conference, 1969), hvori meddeles interessante oplysninger om lynnedslags virkninger.

Det er betydelige tab, der må tilskrives lynnedslag. Således opgives (1940), at lynnedslag var direkte og indirekte ansvarlig for 70 pct. af den totale ødelagte vedmasse i Syd-Arkansas.

Lynnedslag forårsager årligt 10.000–15.000 skovbrande i Nordamerika. Disse ildebrande medfører store tab i gavntre, fauna, rekreativsværdier etc. Det totale tab ved skovbrande i Nordamerika anslås til 50 mill. dollars årligt. Problemet er størst i vest-staterne, hvor 70 pct. af alle skovbrande forårsages af lynnedslag.

Iflg. Allan R. Taylor har trægruppedød som følge af lynnedslag sjældent været omtalt i USA, men litteraturen giver oplysninger herom fra andre steder på jordkloden.

I en artikel (*Poul A. Hauberg*: Lynnedslag i Skov. Dansk Skovf. Tds. 1960, pag. 235) efterlyste jeg oplysninger om danske tilfælde af trægruppedød. Især fra forrige århundrede findes talrige – især tyske – artikler, der indeholder oplysninger om den gruppevis dødsfald. Fænomenet viser sig ved, at få træer eller hele trægrupper dræbes efter lynnedslag. Skaden udgår tilsyneladende fra et eller flere lynbeskadede træer og vandrer – ofte efter et eller flere år – centrifugalt videre. Disse »lynhuller« er næsten udelukkende iagttaget i nåleskov. Løvtræer, som vokser blandt de udgåede træer, skånes. Antallet af døde træer i en trægruppe ligger ofte på op til 100 stk. Der er fremsat forskellige teorier om, hvorledes trægruppedøden opstår. En forsker har konstateret, at »fladedøden kan skyldes, at træernes fine rødder dræbes af lynet«.

**PENGE
VOKSER
IKKE PÅ
TRÆER**

ELLER GØR DE?

Tegn skovbrand-forsikring i NATIONAL

Forsikringshuset
Holmens Kanal 22
1060 København K.

Forstkandidat til Marokko

Til det dansk-marokkanske forstprojekt i Rabat søges en forstkandidat som afløser for den ene af projektets fire danske forstkandidater. Tiltrædelse 1. august 1971 eller om muligt tidligere og fratrædelse 31. august 1972, hvor projektet forventes afsluttet.

Hovedopgaven for projektet i dette tidsrum vil være færdiggørelsen af planlægning af ca. 100.000 ha korkegeskov nær Rabat. Arbejdet bygger på undersøgelser foretaget af det marokkanske forstlige forsøgsvæsen, og der vil blive tale om såvel arbejde i terrænet som udarbejdelse af forslag til driften i de kommende 20 år.

Der kræves gode franskkundskaber, og erfaring med skovplanlægning vil være en fordel, men også 3.dels studerende, der forventer eksamen i 1971, kan søge stillingen.

Lønnen, der er skattefri, vil andrage ca. 56.000 kr. eller derover alt efter anciennitet og kvalifikationer, hvortil kommer evt. børnetillæg. Ud- og hjemrejse for den ansatte, dennes ægtefælles og børn betales af Danida, der ligeledes dækker en væsentlig del af børnenes evt. skoleudgifter. Ved kontraktperiodens ophør udbetales en fratrædelsesgodtgørelse. Yderligere oplysninger gives gerne.

Ansøgningsskema, der skal indsendes inden 25. maj 1971 kan rekvireres ved henvendelse til

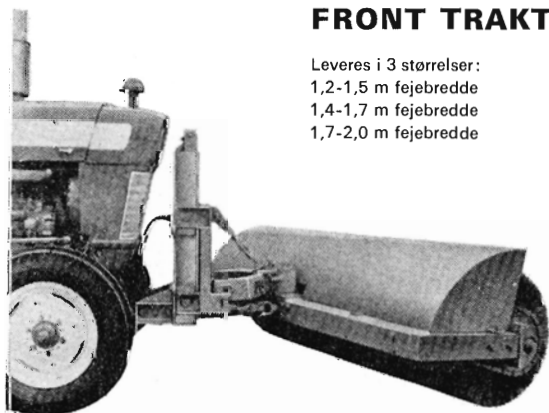
DANIDA

Afdelingen for internationalt samarbejde med udviklingslandene

Amaliegade 7, 1256 K. Tlf. (01) 12 30 60, lokal 381.

FRONT TRAKTOR FEJEMASKINE

Leveres i 3 størrelser:
1,2-1,5 m fejebredde
1,4-1,7 m fejebredde
1,7-2,0 m fejebredde

LAIGAARD's frontmonterede traktorfejmaskine, der passer til ethvert traktormærke, kan på- og afmonteres på få minutter. Traktorfejmaskinen er svingbar i 3 stillinger - højre-, venstre- eller midtstilles. Endvidere er maskinen svingbar i vændret plan, hvilket bevirker, at kostens fulde bredde altid berører vejbanen. Da fejmaskinen er påmonteret med parallel-løft, hæves og sænkes hele fejmaskinen parallelt med vejbanen.

Helsingforsgade 6 . Århus N
Tlf. (06) 16 24 44

Repr. for Sjælland:
J. Axel Pedersen
Roskildevej 47. København. Valby
Tlf. (01) 30 26 40

LAIGAARD

Fabrik for vejmaskiner

Vi har haft tilfælde af »fladedød« i Danmark, hvilket fremgår af flg. oplysninger:

Kgl. jægermester, statsskovrider Sv. Rix meddelte i et brev af 8. juli 1960 følgende: »I 1948 i Stursbøl plantage under Haderslev distrikt iagttog jeg et tilfælde af grupperød efter lynnedslag i skov. Det drejede sig om en på daværende tidspunkt ca. 65-70 årig opkneben rødgranbevoksning i den grusede og noget kuperede del af plantagen. Jeg blev opmærksom på forholdet under udvisning, hvor det viste sig, at der i den iøvrigt sunde bevoksning fandtes et cirkelformet areal med en radius af ca. 10 m, hvor alle træerne var døde. Ved en nøjere undersøgelse viste det sig, at et enkelt træ i midten af arealet havde været ramt af lynet, uden at der udover et svagt lynspor langs stammen kunne iagttages ydre beskadigelser.« Træerne var så friske, at de kunne leveres som tømmer til et nærliggende savværk. Kun det lynramte træ måtte opskæres til kassetræ. Træerne, der stødte op til det skadede areal, var tilsyneladende fuldstændig uberørte.

Fra skovfogedassistent — nu statsskovfoged — Lars Aage Hansen modtog jeg (18. juli 1960) følgende oplysninger: »I foråret 1955 konstaterede jeg på Gl. Wiffertsholm skovdstr. lynnedslag i en rødgranbevoksning ca. 90 år gammel og højde ca. 27-28 m. Lynnedslaget var sikkert sket i august-september 1954. Virkningen var den, at en rødgran var ret let mekanisk skadet. På det tidspunkt, da jeg konstaterede skaden, var yderligere de 4-5 nærmest omkringstående træer døende (tydeligt røde nåle); senere på sommeren var yderligere 5-6 træer døende. Hullet var ikke cirkulært udvidet, idet enkelte tætstående træer tilsyneladende var ubeskadiget. Hullet havde nu en størrelse på ca. 20x25 m.«

Stamhusbesidder J. Sehested, Broholm, har oplyst følgende (den 16. januar 1962): »Her på Broholm skovdistrikt skete der ved lynnedslag en »trægrupperød« i foråret 1961. Det var i en afdeling 40-årig douglas, hvor en halv snes træer var afnålede, uden at man kunne forklare årsagen. Senere blev det konstateret, at et af træerne var lynramt, dog uden at være særlig beskadiget i stammen.«

P. Hauberg.

FRA DANSK SKOVFORENING

Otto Mønstedts Fond har efter ansøgning bevilget 18.000 kr. til en undersøgelse med følgende formål:

Efter klarlæggelse af de nuværende forhold omkring den indenlandske handel med råtræ samt eksporthandelen samt efter registrering af erfaringerne fra vore nære nabolande er det målet med undersøgelsen *at anvise nye veje for handelen med råtræ*. Undersøgelsen skal have adresse til såvel skovbrug som træindustri.

Bevillingen skal ses i sammenhæng med den tidligere omtalte bevilling på 10.000 kr. fra Carlsen-Langes Legatstiftelse.

Undersøgelsen gennemføres under ledelse af skovrider O. Fog.

Husk Dansk Skovforenings generalforsamling, der finder sted torsdag den 3. juni 1971 klokken 14,00 i Håndværkerforeningens selskabslokaler, Moltkes Palæ, Dronningens Tværgade 2, 1. sal, København.

Dansk Skovforenings Redskabsdemonstration afholdes torsdag den 23. september i Bromme Plantage ved Sorø.

En ny udgave af »Forestry in Denmark« er lige ved at udkomme; den er på ca. 30 sider og udgives af Dansk Skovforening. Bogen giver på engelsk oplysninger om danske skovforhold: Adresseliste for skovbrugets organisationer og videntcentre, statistik, skovdyrkning, forsøgsarbejde, undervisning, administration, forstlig lovgivning, handelsforhold, træindustri, organisationer, tidsskrifter m. m.

Bogen kan bestilles ved henvendelse til Dansk Skovforening, Vester Voldgade 86, 1552 København V. Tlf. (01) 12 21 66. Den koster kr. 8,- + moms + forsendelse.

Lov om tilskud til den landøkonomiske konsulentvirksomhed

Efter anmodning fra Dansk Skovforening kom skovbruget med i ovennævnte lov. Denne udvidelse af statens

konsulentordning må hilses med stor glæde, da den vil betyde en meget væsentlig afstivning af den specialfaglige konsulentvirksomhed inden for emnerne økonomi, statistik og teknik.

Uddrag af loven:

§ 1. Statstilskud kan ydes til delvis dækning af udgifter, som afholdes til konsulentvirksomhed af sammenslutninger for faglig oplysningsvirksomhed inden for landbrug, herunder landbrugets bierhverv, skovbrug, gartneri, frugtavl, økonomisk havebrug og husholdning.

§ 4. Statstilskud kan ydes til konsulenter og assistenter inden for følgende faglige områder:

1. Planteavl i landbrug, gartneri, økonomisk havebrug samt frugtavl.
2. Alm. husdyrbrug, herunder pelsdyravl.
3. Landøkonomisk ungdomsarbejde.
4. Redskabs- og maskinbrug i land- og skovbrug, havebrug, gartneri og frugtavl.

Uddrag af betænkningen:

Bemærkninger.

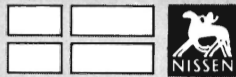
Til nr. 1, 3 og 4.

§ JUNCKERS SAVVÆRK

Cellulosefabriken

**Foruden brugskunst
laver vi stadigvæk masser af tønder,
og til dette formål
har vi brug for store mængder af bøgetræ,
især stavkævler**

NISSEN

**RICHARD NISSEN - 8870 LANGAA
TLF. 06-461333**

Dansk Skovforening har i en skrivelse af 8. februar 1971 til folketingsudvalget anmodet om, at loven kommer til at omfatte skovbruget på lige fod med de øvrige jordbrugserhverv, under henvisning til, at der er behov for økonomisk støtte til en hårdt tiltrængt landsdækkende specialfaglig konsulentvirksomhed i skovbruget inden for emnerne økonomi og teknik. Det er oplyst, at Dansk Skovforening, hvis den fornødne hjemmel tilvejebringes, vil ansætte 1 konsulent (forstkandidat) og 1 assistent (skovtekniker) inden for området økonomi/statistik og 1 konsulent (forstkandidat) inden for området teknik, alle heltidsbeskæftigede. Statens årlige merudgift ved at åbne adgang for ydelse af statstilskud til konsulentvirksomhed under Dansk Skovforening kan herefter anslås til ca. 120.000 kr. Landbrugsministeren har fundet det rimeligt at imødekomme anmodningen fra Dansk Skovforening og stiller derfor med udvalgets tilslutning foranstående ændringsforslag gående ud på, at der kan ydes statstilskud til konsulentvirksomhed i skovbrug inden for de faglige områder redskabs- og maskinbrug og driftsøkonomi.

Professor ved Makerere University, Uganda

Professor *Niels K. Hermansen*, skovbrugsafdelingen, er meddelt orlov i foreløbig 1 år fra 1. august 1971 med henblik på varetagelse af en stilling som professor ved og leder af det forstlige fakultet ved Makerere University, Kampala, Uganda.

Under professor Hermansens orlov varetages undervisningen i skovbrugs politik og -økonomi af henholdsvis højskoleadjunkt, lic. agro. *Finn Helles* og amanuensis *Stig Agger-Nielsen*. Sidstnævnte vikarierer som efor for afdelingen.

Teknologisk Institut

Som en forsøgsordning har Teknologisk Institut etableret et teknologisk informationscenter, som skal dække Vestsjællands Amt, og som skal placeres på Teknisk Skole i Slagelse. (Tlf. (03) 52 58 60). Regionalcentrenes væsentligste opgave er kontaktfremstilling, suppleret med en undervisnings- og konsultationsaktivitet. Et tilsvarende center oprettes i Esbjerg via Jydsk Teknologisk Institut. *P. H.*

SKOVEN

Månedsskrift udgivet af
DANSK SKOVFORENING.
Vester Voldgade 86.
1552 København V.,
Telf.: (01) 1221 66 *
Postgirokonto: 1964.

Ansvarshavende:
Redaktør Knud Meister
Bredgade 41
1260 København K.
Telf. (01) 11 95 11

Redaktionsudvalg:
Baron, dr. agro.
M. Schaffalitzky de Muckadell
(formand)
Professor N. K. Hermansen
Kgl. skovrider Vagn Johansen
Forstfuldmægtig
M. Elbæk-Jørgensen
Skovrider Aa. Marcus Pedersen

Annoncetegning:
Redaktør P. Hauberg.
Dansk Skovforening.

Abonnement:
Tegnes hos Dansk Skovforening.
Koster for 1971
kr. 46,- (incl. moms kr. 6,-)
Medlemmer af Dansk Skovforening
og bestyrere af medlemsdistrikter modtager
SKOVEN og »Dansk Skovforenings Tidsskrift«
vederlagsfrit.

Forsiden:

Solstrejf.

Trykt af
Fr. G. Knudtzons Bogtrykkeri A/S
Toldbodgade 57
1253 København K.

MAJ 1971

Danmarks forstlige udviklingsbistand

Foredrag holdt 16-4-1971 ved »Danske Forstkandidaters Forenings« u-landskonference på »Bakkerne« i Holte

Af HENRIK KEIDING
Aboretet, Hørsholm

Danske forstfolk har arbejdet i udviklingslandene i mange år, ja vel omtrent siden århundredskiftet, og altså længe før begrebet udviklingslande og internationale hjælpeorganisationer var opfundet. Indtil anden verdenskrig var det stadig et fåtal af danske forstkandidater, der rejste ud, og endnu færre, der arbejdede i troperne. Betingelserne var jo som regel, at man brød broerne bag sig og gik ind i en karriere enten hos Ø.K. eller de tidligere kolonimagters skovadministration, indtil man nåede pensionsalderen. Lidt beretninger nåede der hjem om mærkelige oplevelser og helt andre levevilkår, men *stort set berørte det ikke den danske forstlige verden.*

Helt uberørte af mulighederne ude omkring forblev vi dog ikke. Få er formodentlig klar over, at der eksisterer en *lærebog i tropeskovbrug skrevet på dansk.* Det er Allan Heilmann's bog fra 1914, der blev brugt i undervisning af vordende Ø.K. folk fra 1914–1921. Kravene til folk, der skulle rejse ud, var enklere end nu om dage. De vigtigste kriterier var alderen 20–28 år, sundhed og villighed til at arbejde for »Kompagniet«.

Efter anden verdenskrig skete der et temmelig stort skred i antallet af forstkandidater, der rejste ud, men stadigvæk var det udlandet, der trak mest, og kun i beskedent omfang *u-landene.* Enkelte forstkandidater (2) blev ansat ved FAO eller rejste på kortere missioner for denne organisation (2), men det var sådan set alt, hvad man fra dansk forstlig side deltog med i egentligt udviklingsarbejde.

Det er først med oprettelsen af Sekretariatet for teknisk samarbejde med udviklingslandene i 1962, at der kommer et stigende antal kandidater, der er direkte beskæftiget i udviklingsarbejde. Medens procentdelen af forstkandida-

ter, der arbejder i udlandet inklusive Sverige, har været ret konstant på 15 siden krigen, er andelen, der er ansat mere eller mindre direkte i udviklingsarbejde, steget fra nogle få procent til over halvdelen af de udsendte. Det er ganske tydeligt, når der i dag, beskæftigelsesmæssigt, tales om arbejdet i udlandet, at det hovedsageligt er udviklingslandene, der tænkes på.

Samtidig med at man fra dansk side kastede sig aktivt ind i bistandsarbejdet, fik en række forstlige institutioner herhjemme berøring med arbejdet ved kurser og seminarer og ved undervisning af stipendiater fra udviklingslandene. Endelig begyndte forstlige projekter at dukke op fra 1965, og flere er fulgt efter.

Der er flere tegn på, at forstlig deltagelse i udviklingsarbejdet griber dybere og mere omfattende ind i de hjemlige snirkler end nogensinde tidligere. Årsagerne hertil kan være forskellige, spændende fra det rent idealistiske til behov for beskæftigelse og flugt fra velfærdssamfundet, men kendsgerningerne er, at flere og flere med forstlig uddannelse er og vil blive involveret. Derfor må det være rigtigt ligesom at besinde sig på, hvordan denne udvikling bedst kan imødekommes. Det har vi i udlandsudvalget ment at kunne begynde med ved denne konference.

Den øjeblikkelige situation

Hvilke former har dansk deltagelse i forstlig udviklingsarbejde så antaget, og på hvilke områder har man sat ind?

Som udgangspunkt kan det være praktisk at se på en oversigt over danske forstkandidaters ansættelse i udviklingslandene:

Efter den seneste optælling i april 1971 var i alt 31 kandidater beskæftiget i disse områder fortrinsvis i troperne.

Langt den største del, nemlig 25, arbejdede for eller med støtte fra internationale eller nationale bistandsorganisationer. De øvrige 6 er ansat af Ø.K. eller andre private eller statslige foretagender. Hvis man sammenholder antallet af 31 med det samlede antal medlemmer af Forstkandidatforeningen (ordinære medlemmer + udlandsforstkandidater pr. sept. 1970) på 339, nærmer man sig de 10 pct. Fordelingen til arbejdsgivere er som følger:

Arbejdsgivere pr. april 1971

FAO	11
DANIDA, helt	7
DANIDA, delvis	5
SIDA	1
U.N.	1
Ø.K. og andet	6

Ialt 31

For at gøre billedet mere komplet bør vel hertil føjes de forstfolk, der for kortere perioder udlånes til opgaver for FAO eller DANIDA samt de, der arbejder med Seed Centret i Humlebæk.

Fordelingen af indsats på lande eller regioner er som følger:

	Land	Antal kandidater
Sydamerika og Centralamerika:	Brasilien	2
	Cuba	1
Afrika::	Ecuador	1
	Ethiopien	2
	Kenya	2
	Malawi	1
	Marocco	4
	Tunis	1
	Zambia	4
Sydøstasien:	Indonesien	1
	Thailand	4
	Øst Pakistan (Bangla Desh)	2
	regionalt	2
Pacific:	Solomon Island	1
	Fiji	1
Udviklingslande:	generelt	2

Ovenstående antyder en stor spredning, dog med en vis koncentration til Thailand, Marocco og Zambia. De to førstnævnte på grund af de bilaterale projekter, og Zambia vel nok, fordi så meget andet dansk udviklingshjælp er koncentreret her.

Endelig, som måske det vigtigste for de kommende drøftelser, skal der gives en oversigt over, hvilke forstlige områder man har beskæftiget sig med fra dansk side, og for de enkelte områder i hvilket omfang.

Ved en rundspørge i sommeren 1967 til forstkandidater bosat i udlandet bad man også om oplysning om arbejdsområde. Ca. halvdelen af de adspurgte besvarede forespørgslen, og selv om

det absolut er et lille tal, giver det dog et fingerpeg. Ved denne forespørgsel var det tydeligt, at *skovtræforædlingen* under forskellige former var dominerende med nyttilplantning som nr. 2. Ved denne undersøgelse har man anvendt en grov opdeling på 7 områder, hvoraf den syvende er »andet«. Fordelingen til arbejdsområder var:

	%
Administration	17*)
Planlægning	17
Skovdyrkning	17
Nyttilplantning	25
Forædling	33
Anden forskning, undervisning	17
Andet	8

*) Ved fordelingen er den samme kandidat ofte opført under flere områder – derfor de »høje« procenter.

En fordeling på nuværende tidspunkt giver nogenlunde det samme billede eller samme tendens, selv om de grupper, der ikke som hovedopgave har skovtræforædling, er lidt rigeligere repræsenteret. Hver af de ovenstående 7 arbejdsområder dækker over flere specielle arbejdsopgaver, og delingen går da også i flere tilfælde på tværs af grupperingen. Undervisningen f. eks. er knyttet til næsten alle arbejdsområder og forsøgsvirksomhed ligesådan.

Emnefortegnelse

Forstlig forsøgsvirksomhed:
Generelt
Skovtræforædling
Økologi
Plantefysiologi
Entomologi, beskyttelse
Inventering, taksation
Nyttilplantning
Planlægning
Plantagedrift:
Planteskole
Skovadministration:
Naturskov
Plantager
Skovdyrkning
Skovtræforædling:
Frøforsyning
Selektion og afprøvning
Undervisning:
Skovdyrkning
Økonomi
Andre områder
Vildtpleje
Bestandsadministration.

Ovenstående opgørelse viser først og fremmest, hvilke arbejdsområder danske forstkandidater fortrinsvis er blevet brugt til. Den egentlige bistand får man et klarere billede af ved at se på projekter og kurser. De fortæller mere direkte, hvad man udefra har ønsket af dansk special viden. For øjeblikket drejer det sig om 4 projekter, hvoraf 3 er bilaterale, d.v.s. tosidede aftaler mellem Danmark og et u-land, og 1 mul-

ti/bilateralt. Af disse 4 er de 3 skovforædlings-projekter, når skovtræforædling opfattes i videste betydning, og det fjerde et planlægningsprojekt. Af kurser formidlet af FAO har 2 beskæftiget sig med frø og skovtræforædling og 2 med henholdsvis plantning på magre jorder og plantefysiologi.

Skal man prøve at tegne et mere generelt billede af dansk forstlig bistand, kan det vel siges, at vi på en del forskellige områder har »været med«, uden andre forudsætninger end selve uddannelsen, undertiden suppleret med en vis specialisering herhjemme. Med hensyn til projekterne gælder til en vis grad det samme forhold, dog med en tendens til mere aktiv medvirken og forberedelse i Danmark. Endvidere synes hovedvægten at have ligget på de biologiske fag, i særlig grad skovtræforædlingen.

Tilfældigheder?

Til denne udvikling af det forstlige bistandsarbejde, der her kort er ridset op, kunne det være interessant at stille en række spørgsmål.

For det første kunne man spørge om, i hvor høj grad vores engagement beror på tilfældigheder, personligt initiativ eller, hvor meget det beror på særlige forudsætninger i dansk skovbrug og uddannelse. Meget af dette skal drøftes på nærværende konference, og jeg skal derfor kun komme med nogle få personlige betragtninger.

Jeg tror, tilfældighederne har spillet en betydelig rolle og ligeledes det personlige initiativ af den væsentlige årsag, at u-landsarbejde ikke har haft nogen samlet og – skal vi sige – mere officiel opbakning fra danske forstlige kredse. Det har været, og er tildels endnu, et virkefelt, som forholdsvis få er aktivt engageret i, og som vel også lider af, at det stadig virker fremmedartet og måske derfor uvedkommende. Vi roser os som danskere tit af, at vi ikke har været en kolonimagt, selv om vi i fordums tider har gjort os de hæderligste anstrengelse for at blive det, og det *kan* være en fordel i forhold til u-landene. På den anden side savner vi en baggrundsviden og en fortrolighed med eksotiske forhold, som er en meget betydelig hemsko.

Når man inddrager projekterne i betragtningerne over vores medvirken i u-landsarbejdet, er det vel næppe helt

tilfældigt, at skovtræforædlingen indtager en så dominerende plads. Det er en forholdsvis ny disciplin, der i Danmark altid har været internationalt orienteret og derfor mere modtagelig for at gå ind i et sådant arbejde. Skovtræforædling og måske især frøforsyning er det anerkendt ude omkring, at vi er leveringsdygtige i.

Fortsættelse?

Dernæst kunne man spørge, om den nuværende tilstand i vores bistandsarbejde nødvendigvis behøver at fortsætte. Det mener jeg så afgjort ikke, at den behøver. Der er adskillige muligheder at spille på både inden for de fag, der undervises i, som f. eks. skovpolitik, planlægning, økonomi, skovdyrking samt flere af grundfagene og i den forskning, der drives. For at gøre u-landsarbejdet mere effektivt er det bl. a. vigtigt, at flere områder koordineres. Erfaringerne viser, at specielle problemer sjældent kan løses isoleret. F. eks. vil udvikling af frøforsyning og plantagedrift nemt stagnere, hvis ikke jordfordeling og beskyttelse af skovene udvikles samtidigt.

Hvis man beslutter sig til at gå kraftigere ind i bistandsarbejdet, og det er der jo flere tegn på, at man vil, tror jeg, det må ske ved en gennemgribende ændring i forberedelse til udsendelse, d.v.s. i udstrakt grad undervisningen og i indstilling til aktiv medvirken. Hvordan det mere konkret skal ske, kommer vi forhåbentlig nærmere en løsning af her på konferencen. Mere generelt ville jeg mene, at et målbevidst arbejde, og det bør være målbevidst, på at yde en indsats i udviklingslandene må baseres på at samle og udnytte den viden om erfaring fra u-lande, der allerede findes og i stigende grad fremkommer fra vores egne kolleger. Endvidere ved et nært samarbejde med andre lande, der enten kan supplere os på felter, vi er svage i, eller som igennem deres fortid har viden om og fortrolighed med arbejdet i udviklingslandene. Også ved at betragte et arbejde i udviklingslandene som ligestillet med et arbejde herhjemme, således at der kommer mere rotation i stillingsbesættelser i Danmark, og at der bliver flere folk til rådighed for u-landsarbejdet. De kortere udsendelser nødvendiggør også en sådan indstilling.

Endelig tror jeg, det er af meget stor betydning, at u-landsarbejde betragtes som en *fællesopgave* for alle med en forstlig uddannelse, forstkandidater såvel som skovteknikere, for at få den mest effektive udnyttelse af vore ressourcer. Dertil behøves koordinering

og information.

Bistandsarbejde eller fagligt samarbejde med udviklingslandene bør i langt højere grad blive en integreret del af undervisning, forskning og beskæftigelse, hvis vores relativt beskedne andel skal tages alvorligt.

Kemiske bekæmpelsesmidler i skovbruget

Under ovennævnte titel afholdt SJFR (Sveriges Jägmästares og Forstmästares Riksförbund) et efteruddannelseskursus ved Skoghögskolan, Stockholm, i dagene 22. og 23. april.

Kurset havde samlet over hundrede deltagere, hvilket tyder på, at emnet har stor aktualitet for vore svenske kolleger. Fra Danmark deltog en medarbejder fra Skovteknisk Institut.

Kursusprogrammet, der var vel tilrettelagt af blandt andre professor U. Bärning, institutionen for skovforyngelse ved Skoghögskolan, behandlede de væsentligste aspekter, der er forbundet med anvendelsen af kemiske præparater i skovbruget. Der blev blandt andet holdt forelæsninger over emner som: Organisation og lovgivning; Naturvårdsverkets rolle; Økologi; Terminologi; Spredning i naturen; Humanmedicinske synspunkter; Genetiske aspekter; Terratogene risici og risikoen for dyr. Endvidere taltes der om rigtig anvendelse af de kemiske præparater samt om informations- og opinionsdannelse inden for skovbruget. Slutteligt blev gennemgået lønsomhedskalkuler samt behovet for anvendelse af kemiske bekæmpelsesmidler i fremtiden.

Forelæsningerne, der blev holdt af ledende eksperter inden for de pågældende områder, var interessante derved, at de, vedrørende en lang række af de i dagspressen mest debaterede emner, klart gjorde rede for de videnskabelige kendsgerninger, man sidder inde med i dag. Det kan således blandt andet nævnes, i forbindelse med den forvirrede situation, der hersker om den skadelige anvendelse af de syntetiske auxiner 2,4-D og 2,4,5-T i svensk skov- og landbrug, der midlertidigt har ført til forbud mod disse præparaters anvendelse, at der ikke findes beviser for, at disse præparater har ført til eller kan føre til skader på mennesker og dyr ved korrekt anvendelse og under den forudsætning, at præparaterne kun indeholder en meget begrænset del af det giftige stof dioxin. Man regner således i Sverige – og især i svensk skovbrug – med, at det midlertidige forbud mod 2,4-D og 2,4,5-T vil blive ophævet, så snart yderligere undersøgelser har godtgjort de rene præparaters ringe giftighed. Denne sag vil sikkert fremmes ved indførelse af normer for højest tilladelige indhold af dioxin i handelspræparaterne. S. H.

Kursusplan 1971/72 for Skovskolen i Nødebo.

Alm. skovarbejdergrundkursus á 4 uger

1. fra d. 1/6 til d. 26/6 1971
2. fra d. 23/8 til d. 18/9 1971
3. fra d. 22/11 til d. 18/12 1971
4. fra d. 3/1 til d. 29/1 1972

Div. korte kursus som regel af 1 uges varighed

5. fra d. 27/9 til d. 2/10 1971
6. fra d. 4/10 til d. 9/10 1971
7. fra d. 6/3 til d. 11/3 1972
8. fra d. 13/3 til d. 18/3 1972
9. fra d. 20/3 til d. 25/3 1972

Demonstrationsturné fra 26/4 til 22/5 1971.

De korte kursus kan omfatte:

- a. Repetitionskursus, især motorsave.
- b. Brug og vedligeholdelse af kratrydningssave og lign. småmaskiner.
- c. Skovning af lægter og stager.
- d. Opmåling af træeffekter.
- e. Diverse specialkursus.
- f. Skovtraktorkursus. Efteruddannelseskursus for traktorførere, der har gennemgået motor- og traktorgrundkursus.

Kursus a, b og d kan kun søges af skovarbejdere, der tidligere har gennemgået skovarbejdergrundkursus. I tilfælde af, at det ansøgte kursus er

fuldtegnet, overføres ansøgeren til det nærmest følgende kursus af samme indhold.

De korte kursustyper søges afholdt, når der er ansøgere nok til at danne et hold.

Ansøgningskema og evt. yderligere oplysninger fås ved henvendelse til skovbrugslærer Iver Nissen, Skovskolen i Nødebo, 3480 Fredensborg. Tlf. (03) 28 13 78. *Iver Nissen.*

Ordensdekoration

Direktør for Teknologisk Institut, forstkandidat *M. V. Knudsen*, er den 23. april d.å. udnævnt til ridder af Dannebrogordenen.

Træmarkedet i Vesttyskland

Sælgerne af rundtræ havde håbet på yderligere prisstigninger, men selv om dette ikke er gået i opfyldelse, så regner man med efter et noget svagere marked at kunne holde priserne ved en mindre hugstnedsættelse. For grantømmer er priserne næsten uændrede. For cellulosetræ og spånpladet træ har tilbudene fra sælgerne været så store, at priserne har været vigende med 2-3 DM (ca. 5 pct.), såfremt der ikke forelå faste kontrakter.

I Slesvig-Holsten har efterspørgslen efter løvtrækævler i den sidste tid oversteget udbudet, medens aftagerne af mindre løv- og nåletræ (cellulose- og spånpladefabrikker) for første gang har kontingenteret de tilbudte mængder på grund af store lagre af råtræ og færdigvarer. *E. T.*

Fra Danske Skoves Handelsudvalg

Prislovgivningen:

Skovbrugets salgspriser var indtil den 3. april d.å. omfattet af bestemmelserne i »Lov nr. 423 af 9. oktober 1970 om prisstop«. Denne lov blev pr. 3. april afløst af »Lov nr. 115, lov om priser og avancer«. Sidstnævnte lov omfatter *ikke privatskovbruget*, hvorimod statsskovbruget og kommunalt ejede skove omfattes af loven indtil 1. september 1971. De lovgivningsmæssige restriktioner, privatskovbrugets salgspriser efter den 3. 4. d.å. er underkastet, er hermed meget lempelige, og prisdannelsen vil i store træk kunne

finde sted under hensyntagen til de gældende markedsforhold. Handelsudvalget har med cirkulæreskrivelse af 7. 4. til skovkredsens medlemmer givet en detaljeret orientering om forholdene vedrørende privatskovbrugets salgspriser.

Vejledende priser for nåletræ øst for Storebælt

Under forhandlinger den 11. 3. d.å. mellem Handelsudvalget og Træindustriens Fællesrepræsentation opnåedes der enighed om nye vejledende priser for nåletræ øst for Storebælt. De nye priser, der er lovligt gældende fra den 3. 4. d.å., indebærer prisstigninger på ca. 8,5 pct. Den nye prisliste er udsendt til skovkredsens medlemmer den 7. 4. Andre interesserede kan rekvirere prislisten i sekretariatet.

Løvtræmarkedet

Den 10 maj afholdes der møde i kontaktudvalget mellem Danske Skoves Handelsudvalg og Træindustriens Fællesrepræsentation. Under mødet skal man efter anmodning fra Træindustriens Fællesrepræsentation drøfte situationen på løvtræmarkedet, idet debatten især vil koncentrere sig om mulige skridt til sikring af en stabil udvikling på løvtræmarkedet.

Det forventes, at der senere i maj måned vil blive indledt forhandlinger om nye vejledende priser for løvtræ.

Pyntegrønt og juletræer

Handelsudvalget har indbudt en kreds af større pyntegrøntproducenter samt vore større indenlandske pyntegrøntforhandlere til møde den 13. maj. Snarest efter dette møde vil den ny vejledende prisliste for pyntegrønt og juletræer blive udarbejdet.

Handelsnorm for dansk tømmer

Efter overgangen til metersystemet for opmåling af opskåret tømmer og brædder m. m. har Træindustriens Fællesrepræsentation ajourført nedenstående »Handelsnorm for dansk Tømmer«.

Vedkvalitet. Tømmeret skæres af sunde stammer. Indre brud og revner hidrørende fra storm- eller fældningsskader må ikke forekomme.

Knaster og tørringsrevner tolereres i et omfang, der ikke nedsætter tømmerets normale brudstyrke.

Insekt huller og svampeangreb må ikke forekomme: men insektgnav i overfladen

af barkkanter samt blåskader i mindre omfang tolereres.

Vejrgrånet overflade er tilladt.

Tømmeret leveres afbarket.

Besavning. Tømmeret skal holde de angivne tværmål på hele længden. Mindre besavningsfejl må dog forekomme på indtil 10 pct. af styktallet.

Bredden på snitfladerne skal på ethvert sted udgøre mindst $\frac{1}{4}$ af tømmerets tværmål. Afvigelse herfra må dog forekomme på indtil 10 pct. af styktallene under forudsætning af, at alle fire sider er berørt af saven, og at den samlede bredde af de fire snitflader på ethvert sted udgør mindst 100 pct. af det gennemsnitlige tværmål.

Krumning. Tømmeret skal være ret. Dog må indtil 10 pct. af styktallet have en jævn bugt i een retning af indtil 1 : 100. På uligesidede dimensioner må krumning ikke forekomme.

Mål. Tømmeret skæres og faktureres i henhold til de i Dansk Standard for savet nåletræ, dimensioner (DS 146. 2. udg. marts 1970) givne bestemmelser. *ET*

De nye normer for dansk tømmer er nu medtaget i: Dansk Ingeniørfor­enings normer for bygningskonstruk­tioner. 4. Trækonstruktioner ved et til­læg i februar 1971. Side 12.3.1. Træ stk. 2. »a. Tømmer, dansk eller impor­teret, skal mindst svare til »Handels­norm for dansk tømmer« udgivet af Træindustriens Fællesrepræsentation november 1970, og brædder og plan­ker skal mindst svare til 5. sort (kvinta) efter reglerne i »Sortering av trä­varor av furu och gran« udgivet af För­eningen Svenska Sågverksmän, 1965.« *ET.*

Millioneksport af affaldstræ fra danske løvskove

Skovrider *N. J. Larsen*, Knuthenborg, påviste for en halv snes år siden, at løvtræ er et fortrinligt basismateriale til fremstilling af spånplader. Han beviste sin påstand ved at lade et mindre parti bøg oparbejde i Tyskland til plader, som siden har stået oplagret på Knuthenborg — oplyser Erhvervenes Oplysningsråd (22. april 1971).

Nu er der så småt åbnet mulighed for danske løvskovejere til at afsætte affaldstræ og brænde af løvtræ til spånpladeindustrien, idet A/S Scandia Fliscentral ha retableteret et flisanlæg på Bandholm havn og sikret afsætning fra en række skovdistrikter på Lolland-Falster og Sjælland til en betydelig eks-

portværdi. Lensgreve *Adam Knuth*, Knuthenborg, og Foreningen af danske Løvtræindustrier har taget initiativet til det nye foretagende, som er blevet til i samarbejde mellem en række savværker og skovdistrikter, tillige med det schweiziske firma *Hetraspan A.G.*, Zürich, der er hovedaftager af produktionen. Greve *Adam Knuth* er bestyrelsens formand.

Godsforvalter *Henning Dahl*, Knuthenborg, der er direktør for A/S *Scandia Fliscentral*, udtaler, at oparbejdningen af flis begyndte i februar måned, og ca. 4000 tons er nu afskibet. »Vi er sikret afsætning i en årrække fremover af en produktion på 25.000 tons årligt til en værdi af et par millioner kroner, og selv om virksomheden her på havnen kun beskæftiger 1 mand og 1 dreng, giver den indirekte god beskæftigelse i skovene og med transport af de ca. 1.400 læs træ, som årsproduktionen forudsætter.«

Flis-materialet afhentes af det schweiziske firmas egne skibe, der går gennem Kielerkanalen til Pappenburg i nærheden af den hollandske grænse. Herfra forsynes en række tyske spånpladefabrikker, der kontrolleres af den schweiziske hovedaftager.

Der er investeret op imod 1 million kr. i de tekniske anlæg, men der er mulighed for at udvide produktionen betydeligt. Der er således fornylig sendt en prøveladning på 350 tons egeflis til et norsk smelteværk, og der er yderligere eksportmuligheder til Norge. *P. H.*

Skovpris

Iflg. Information (19. 4. 1971) har statsskovrider *Jens Hvass* fået overrakt en pris på 10.000 kr. fra Aalborg Diskontobanks jubilæumsfond. Banken har tildelt *Jens Hvass* gaven for hans livslange arbejde for dansk ungdom og for hans indsats for at gøre de danske skove publikumsvenlige. *P. H.*

Skovmærkekomiteen

»Skovmærkekomiteen« er stiftet i vinter på privat initiativ med det formål for øje at afmærke spadesreture gennem skovene og i øvrigt gennem andre attraktive områder, meddeler *Jyllandsposten* den 5. april 1971. Afmærkningen skal lette det publikum, som søger egnede stier og veje, således at der bliver en overkommelig og i forvejen angivet og udmålt tur ud af det, gerne fra fire til syv km. Et af komiteens resultater er, at Det danske

spejderkorps' Skt .Georgsgilder har udsendt en opfordring til medlemmerne over hele landet om at gå i gang med at finde og afmærke sådanne ture. Under udarbejdelsen skal der naturligvis først hos arealejerne, de private skove, statskovbruget m. m. skaffes fornøden tilladelse. Afmærkningen sker fortrinsvis ved malingsmærker på træerne. Statsskovene har som bekendt allerede udarbejdet 22 ture i sine distrikter og har flere under forberedelse. Enkelte steder er der også udlagt spadesreture gennem kommunale skove, men skovmærkekommissionen håber, det også vil kunne lade sig gøre på naturskønne privat-arealer. Efter planerne skal der så udarbejdes brochurer, så de interesserede kan finde frem til udgangspunkterne og et sted der i nærheden finde mulighed for at parkere. *P. H.*

Landbrugsårbog 1971

Udgivet og redigeret af Det kgl. danske Landhusholdningsselskab ved V. A. Kjølner-Jørgensen og H. Wraae-Jensen. 354 s. Pris 28,- kr. Den 72. udgave af Landøkonomisk Årbog er nu udkommet. Bogen giver svar på vigtige spørgsmål med relation til landbrugets – og en del af skovbrugets – institutioner, faglige og økonomiske organisationer og foreninger samt konkret viden om disses formål, arbejde og ledelse. Ajourført information gives endvidere om fagskoler, landbrugsfaglige blade og tidsskrifter, forskning og uddannelsesfunds samt meget mere. Bogen er forsynet med en indholdsfortegnelse, et realregister og et personregister, som er en stor hjælp ved bogens anvendelse. Bagest i bogen er en meget nyttig »Dansk-Engelsk-Tysk oversigt« over forskellige af de i årbogen nævnte institutioner, selskaber, foreninger og foranstaltninger. *P. H.*

Kongres om forstlig uddannelse

Den forstlige uddannelse set ud fra en global synsvinkel vil blive hovedemnet på en verdenskongres i Stockholm i dagene 28. 9.–7. 10. 1971. FAO står som arrangør af kongressen.

Skovbrugets betydning som råvareproducent, som miljøbevarer og rekreationsplads stiger stærkt over hele verden. Kongressen skal diskutere, hvorledes man skal tilpasse uddannelse og udvikling til de nye krav, som stilles ikke mindst i u-landene. Det er i disse lande, man regner med den største udvikling.

SKOG-PRESS, Sveriges Skogsvårdsförbunds press-service, meddeler, at kongressen vil blive afholdt i Folkets hus i Stockholm. I forbindelse med

kongressen afholdes fire ugelange ekskursioner, to i Sverige, en i Finland og en i Norge. *P. H.*

Værdi af jagtret

Afgørelser fra landsskatteretten.

LSR. I. 1968-69 nr. 41.132. 25. september 1970.

Godsejer A klagede over, at skatterådet havde anset ham for indkomstskattepligtig af værdi af jagtret på egen ejendom ansat til 3.000 kr.

Han gjorde over for landsskatteretten gældende, at der ikke var hjemmel for beskatning af værdien af jagtret ud over den økonomiske værdi af selve jagtudbyttet, der for klagerens vedkommende ikke burde ansættes højere end 1.500 kr.

Landsskatteretten fandt i overensstemmelse med klagerens påstand, at der ved indkomstopgørelsen alene skulle medregnes værdi af jagtudbyttet, ligesom retten efter de i sagen foreliggende oplysninger kunne tiltræde, at denne værdi ansattes til 1.500 kr. Den påklagede ansættelse blev herefter nedsat i overensstemmelse hermed:

LSR. I. 1969-70 nr. 10.883. 30. december 1970.

Fabrikant A klagede over, at amtskatterådet for skatteårene 1968-69 og 1969-70 havde anset ham for indkomstskattepligtig af værdi af jagtret på egen ejendom med 2.500 kr. for hvert af de anførte skatteår.

Det var oplyst, at klageren havde bortforpagtet sin 58 tdr. land store ejendom og ifølge forpagtningskontrakten havde forbeholdt sig jagtretten i forpagtningsperioden.

Klageren havde imidlertid ikke drevet jagt på området eller givet venner og bekendte tilladelse hertil.

Da landsskatteretten ikke fandt hjemmel for at beskatte klageren af adgangen til at udøve jagtret, og da en faktisk udnyttelse af jagtretten ikke havde fundet sted, blev de påklagede ansættelser følgelig nedsat med 2.500 kr. for hvert af de omhandlede skatteår.

80 År

Statsskovrider *Fritz Lorenzen*, fhv. skovrider for Sorø Akademis 1. skovdistrikt, fylder 80 år den 28. maj.

Statsskovrider, dr. agro. *A. S. Sabroe*, fhv. skovrider for Boller skovdistrikt, fylder 80 år den 2. juli.

Optagelse af studerende ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

Ansøgning om optagelse som studerende ved højskolen skal udfærdiges på et skema, som udleveres fra højskolens studiekontor og indsendes hertil under adresse:

Studiekontoret,
Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole,
Bülowsvej 13,
1870 København V.,

hvorfra der også udleveres vejledninger vedrørende de forskellige studier.

Der kan normalt *ikke* tages hensyn til for sent indsendte ansøgninger, og der vil, når afgørelsen er truffet, blive tilsendt hver enkelt ansøger meddelelse. Det bemærkes, at det må forventes, at der vil blive adgangs begrænsning til de forskellige studieretninger.

Ansøgning om optagelse på *landbrugs-* eller *havebrugsstudiet* indsendes *inden 1. juli 1971.*

Ansøgning om optagelse på *veterinær-*,

landinspektør-, skovbrugs- eller mejeri-brugsstudiet indsendes *inden 5. juli 1971.*

Pr. 1. september 1971 påbegynder højskolen et *levnedsmiddelstudium* med varighed af 4½ år. Nærmere oplysninger om studiet kan rekvireres på højskolens studiekontor ((01) 35 17 88). Ansøgning om optagelse på *levnedsmiddelstudiet* indsendes *inden 5. juli 1971.*

J. Høiby Hansen
eksp.sekr.

Hugsten i skove og plantager 1969/70¹

Effekter	Øerne				Jylland				Hele landet			
	Skovens størrelse			I alt	Skovens størrelse			I alt	Skovens størrelse			I alt
	- 50 ha	50-250 ha	250 ha og derover		- 50 ha	50-250 ha	250 ha og derover		- 50 ha	50-250 ha	250 ha og derover	
	100 m ³											
Bøg i alt	219	773	5 019	6 011	423	362	1 133	1 918	642	1 135	6 152	7 929
<i>Gavntræ i alt</i>	181	729	4 683	5 593	373	333	1 012	1 718	554	1 062	5 695	7 311
Kævlér	122	555	4 067	4 744	239	271	738	1 248	361	826	4 805	5 992
Snitgavn, stavtræ	—	7	17	24	3	4	15	22	3	11	32	46
Gulvtræ	11	26	50	87	9	7	36	52	20	33	86	139
Kassetræ, gulvfagot	2	10	19	31	30	13	31	74	32	23	50	105
Cellulosetræ	34	120	452	606	49	27	106	182	83	147	558	788
Andet gavntræ	12	11	78	101	43	11	86	140	55	22	164	241
<i>Brænde i alt</i>	38	44	336	418	50	29	121	200	88	73	457	618
Eg i alt	32	72	641	745	43	38	117	198	75	110	758	943
<i>Gavntræ i alt</i>	30	66	610	706	41	34	106	181	71	100	716	887
Kævlér	23	58	554	635	33	24	77	134	56	82	631	769
Andet gavntræ	7	8	56	71	8	10	29	47	15	18	85	118
<i>Brænde i alt</i>	2	6	31	39	2	4	11	17	4	10	42	56
Andet løvtræ i alt	106	108	648	862	206	86	236	528	312	194	884	1 390
<i>Gavntræ i alt</i>	65	80	547	692	180	68	178	426	245	148	725	1 118
Kævlér	16	65	469	550	84	39	101	224	100	104	570	774
Andet gavntræ	49	15	78	142	96	29	77	202	145	44	155	344
<i>Brænde i alt</i>	41	28	101	170	26	18	58	102	67	46	159	272
Nåletræ i alt	280	548	3 824	4 652	1 315	1 433	5 222	7 970	1 595	1 981	9 046	12 622
<i>Gavntræ i alt</i>	277	528	3 725	4 530	1 244	1 389	5 020	7 653	1 521	1 917	8 745	12 183
Tømmer, bånd, spær	159	298	1 997	2 454	613	864	3 297	4 774	772	1 162	5 294	7 228
Lægter	14	16	70	100	60	41	180	281	74	57	250	381
Stager	15	5	27	47	12	15	63	90	27	20	90	137
Kassetræ, træuldstræ, papirtræ	15	89	761	865	222	213	702	1 137	237	302	1 463	2 002
Cellulosetræ	12	43	284	339	33	17	59	109	45	60	343	448
Spånpladettræ	49	57	391	497	144	195	558	897	193	252	949	1 394
Andet gavntræ	13	20	195	228	160	44	161	365	173	64	356	593
<i>Brænde i alt</i>	3	20	99	122	71	44	202	317	74	64	301	439
Løv- og nåletræ i alt 1969/70 ...	637	1 501	10 132	12 270	1 987	1 919	6 708	10 614	2 624	3 420	16 840	22 884
Gavntræ	553	1 403	9 565	11 521	1 838	1 824	6 316	9 978	2 391	3 227	15 881	21 499
Brænde	84	98	567	749	149	95	392	636	233	193	959	1 385
Løv- og nåletræ i alt 1968/69 ...	572	1 678	11 627	13 877	1 763	1 425	5 859	9 047	2 335	3 103	17 486	22 924
Gavntræ	487	1 573	10 997	13 057	1 565	1 316	5 478	8 359	2 052	2 889	16 475	21 416
Brænde	85	105	630	820	198	109	381	688	283	214	1 011	1 508

¹ Hugsten i skove og plantager under 5 ha er beregnet.

LITTERATUR

Thomsen, H. S.: Stormfaldet i danske skove 1967 og 1968. Kulturgeografiske skrifter 8. Kulturgeografisk Institut, Århus Universitet 1971, 18 s. Ill.

På baggrund af meddelelser fra Direktoratet for Statsskovbruget og ved hjælp af spørgeskemaer udsendt til 75 af de største private skovdistrikter i de stormfaldsramte egne har forfatteren indsamlet oplysninger fra ca. 60 pct. af de skovarealer, der må formodes at have været udsat for stormfald i 1967 og 1968. Den

faldne træmængde på disse arealer var i alt ca. 2,6 mill. m³ fordelt på 1,2 mill. m³ løvtræ og 1,4 mill. m³ nåltræ.

Forfatteren forsøger herefter at udregne det samlede stormfald for hele landet, idet der benyttes to forskellige forudsætninger, nemlig at faldet målt i m³ pr. ha på det ikke indberettede areal dels var halvt så stort, dels lige så stort som på det indberettede areal. Resultatet af disse beregninger sammenfattes således, idet venstre tal svarer til førstnævnte forudsætning, højre tal til sidstnævnte:

	Stormfald i 1000 m ³		
	Løvtræ	Nåltræ	Ialt
Stormen den 23. februar 1967	137/169	690/861	827/1030
Stormen den 17. oktober 1967	1352/1619	988/1173	2340/2792
Stormene den 11. og 15. januar 1968	32/37	175/203	207/240
Ialt	1521/1825	1853/2237	3374/4062

I artiklen findes en nærmere redegørelse over stormfaldenes fordeling på skovdistrikter og amter samt en beskrivelse af faldenes intensitet angivet i m³ træ pr. ha bevokset areal. Endvidere er de meteorologiske forhold omkring stormfaldstidspunkterne kort beskrevet.

Artiklen giver ikke et endeligt billede af skadernes omfang, idet der i »Oversigt over de danske statsskoves udbytte af ved og penge for finansåret 1968-69« er foretaget en korrektion på ca. + 20 pct. af de af forfatteren benyttede tal, ligesom det her fremhæves, at der kun er tale om det egentlige stormfald og således ikke om senere spredte fald og hugst af rande og

bevoksningsrester.

For opgørelsen af stormfaldet i de private skove føles det også som en mangel, at tidspunktet for denne ikke er meddelt, og at det ikke fremgår, om der er tale om det øjeblikkelige fald, eller om stormenes følgevirkninger bl. a. i form af hendørende rande også er taget med i beregningerne.

Selv om artiklen således ikke giver oplysninger om skadernes samlede omfang som følge af stormene i 1967 og 1968, giver den dog grund til at formode, at det endelige tal vil ligge i nærheden af 4 mill. m³.

K. Dalgas.

Nye tilskudsregler for skovarbejderkursus

Med virkning fra 1/4-70 har landbrugsministeriet fastsat nye regler for ydelse af tilskud til deltagere i skovarbejderkursus.

Den hidtil gældende ordning er bortfaldet fra samme dato.

De nye regler:

1. Driften betales fuldt og helt af staten.

2. Kursusdeltagernes befodringsudgifter dækkes principielt fuldt ud af staten, dog i overensstemmelse med arbejdsministeriets bekendtgørelse af 14/4-67, om adgang til uddannelsesforanstaltninger for ikke-faglærte arbejdere og om vilkår under deltagelsen, afsnit I.

3. Kursusdeltagerne får gratis kost og logi, dog skal ikke-forsørgere betale for disse ydelser med p. t. 5,00 kr. pr. dag.

4. Godtgørelse for tab af arbejdsfortjeneste eller -muligheder under uddannelsen ydes i overensstemmelse med ovennævnte bekendtgørelses afsnit III. således:

a) Godtgørelsen ydes med et beløb svarende til dagpengehjælp under arbejdsløshed, dog højest 4/5 af kursistens arbejdsfortjeneste, og ydes også til ikke-arbejdsløshedsforsikrede personer, men ikke til personer, der ikke opfylder betingelserne for at oppebære arbejdsløshedsunderstøttelse, som det fremgår af kapitel 10 i lov nr. 114 af 24/3-70 om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring.

b) Til den under a) nævnte godtgørelse tillægges 50 % på betingelse af, at kursisten i de sidste 2 mdr. umiddelbart forud for kursets start har været i beskæftigelse i sammenlagt 5 uger og at kursisten er i beskæftigelse ved kursets begyndelse.

c) Godtgørelsen + 50 % tillæg må ikke overstige 90 % af faggruppens gennemsnitlige daglige arbejdsfortjeneste, og

d) heller ikke kursistens personlige arbejdsfortjeneste, der beregnes som 1/30 af lønindtægten for de sidste 5 uger i det senest uafbrudte arbejdsforhold af over 5 ugers varighed inden for de seneste 12 mdr. Der må i beregningen kun medtages løn indtjent inden for normal arbejdstid, og kun løn, hvoraf der beregnes ferieløn.

5. Kursisten må afgive erklæring om hidtidig indtægt beregnet efter de under 4 d. nævnte regler. Kursister, der mener at have krav på tillæg som nævnt under 4 b. må endvidere medbringe en erklæring fra arbejdsgiver/e om beskæftigelsens omfang inden for de sidste 2 mdr.

6. Afregning finder sted direkte til kursisten og skolen afregner A-skat.

7. Kursisterne omfattes ikke af ATP, sygelønsbidrag og ferieløn i kursistiden.

4. KWF-Kongres

Kuratorium für Waldarbeit und Forsttechnik afholder i dagene 21. til 25. juni 1971 i Bayreuth den 4. KWF-Kongres med emnet »Arbejds- og virksomhedsorganisation i forbindelse med mekanisering«.

Interesserede vil kunne få program ved henvendelse til Dansk Skovforenings sekretariat.

EDB
gennem **LEC**
LANDBRUGETS EDB-CENTRALER

BYTOFTEN - 8240 RISSKOV - TELEFON (06) 17 50 00

Vi er købere til

Asketræ

i kævler samt snitgavn, ret og rundt, frit for knaster og overgrøninger, ikke under 16 cm. Top og i længder 800-900-1200 og 1400 m/m. Betaling kontant.

Trævarefabrikken »Skovhastруп«
Hvalsø – Telf. Hvalsø 33

Siden 1896

Hjortsøs Planteskole

Svebølle Telf. Viskinge 20* & 40

Skov-, læ- og hækplanter. Forlang prisliste. Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Forstplanteskolen, Verninge

Planteskolen er tilsluttet »Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter«

Alle slags skovplanter tilbydes i prima kvalitet

Forlang prisliste

Indehaver: Ole van Tol

Tlf. (09) 75 12 88

John Rolskov's Planteskole

Sdr. Vissing pr. 8740 Brædstrup

Telf. (05) 75 40 53

Vi anbefaler os med alle arter skovplanter i gode provenienser.

Skovplantekulturerne står under Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Hellestrup Planteskole

4180 Sorø

Tlf. Fulby 133 (03 608)

Specialplanteskole for
Hybridasp.

Danplanex

PLANTESKOLER A/S

RØDEKRO TELEFON 62933* DANMARK

Skovplanter

i bedste provenienser

prima kvaliteter

et righoldigt sortiment

store og små partier.

Skovfrøet leveres af Statsskovenes Planteavlstation. Planteskolerne og salgskontoret er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter. Vi giver Dem gerne et tilbud på Deres forbrug skriftligt eller ved besøg.

Støt

Skovens

annoncører

Hyllinge Savværk A/S

(03) 744 Hyllinge 64*

E. Graven's Planteskole

Hansted, Egebjerg, 8700 Horsens
Tlf. (05) 65 60 46

Skov-, Læ- og Hækplanter samt
Planter til Vildtremiser

Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter

Danske

Skovkontor

Skovbrugskemikalier

Skovbrugsredskaber

Skovhegn

Postbox 1, 4700 Næstved.

Tlf. (03) 760 Nyland 110

BORK SCANDINAVIA

KØBENHAVN . OREHOVED . SILKEBORG

DET FYENSKЕ TRÆLASTKOMPAGNI A/S

ODENSE TELEFON (09) 12 22 22

Alle arter skovplanter

i prima kvalitet

Forlang venligst tilbud!

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Geisler-Nielsens Planteskole I/S
8723 Løsning . Telf. 05 - 65 12 11

Paludans Planteskole A/S

Klarskov - 4760 Vordingborg
Telefon Klarskov 9 (03-782)

Skovplanter, Læ-, Hæk- og
Høgnplanter

Tilsluttet Herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter

RAVNEBJERG PLASTPOTTER i »Planteskolernes model« giver Dem rationel drift og prima kvalitet.

Forlang prøver og tilbud.

A/S RAVNEBJERG PLASTIC . 5573 HOLMSTRUP . TELEFON (09) 96 74 44

I/S Hage og Simony Skovadministration

Alt skovrider- og skovfogedarbejde udføres. Tilbud gives.

OREMANDSGAARD
4735 Mern
Tlf. (03) 796 Enghave 128
(Kontor 9x)

Kævler af
ASK,
BØG og
EG
købes

A/S Kolds Savværk

Grundlagt 1888
Kerteminde. Telefon (09) 32 15 15

St. Hjøllund Savværk og Imprægneringsanstalt

er køber af nåletræ til bygningstømmer og master.

Hjøllund . 7362 Hampen
Tlf. (06) 86 91 00

SKOVREGNSKABER

Rådgivning • Anlæg
Føring • Årsafslutning
Driftsanalyser • Drifts-
kritik

DANSK
SKOVFORENING

Specialsprøjtning af skov

Har De ukrudts- skadedyrs- eller sygdomsproblemer i skov eller planteskole så lad os klare problemerne med:

Specialsprøjtning (høj og lavtryks)

Specialvogne (Unimog)

Special-uddannet mandskab

og vi anvender kemikalier fra Aktieselskabet Agro-Kemi.

Indhent tilbud både på sprøjtning og kemikalier

fra

Fyns Sprøjte-Service A/S K.I.B.

Nyborg

telf. (09) 31 27 06

Firmaet med mange års erfaring.

Model 178...en ny **HIAB** skovkran

Hiab 178 er en videreudvikling af Skovelefanten, der med det nye armsystem har en hydraulisk armforlænger med slaglængde 1,6 m. Større rækkevidde og enklere betjening. HIAB borger for kvalitet og god service.

ÅRHUS

Århus Hydraulic Service

Telf. (06) 22 14 57

PAARUP

Midtjysk Hydraulik

Telf. (06) 86 52 22

ÅLBORG

Ålborg Hydraulic

Telf. (08) 37 14 66

ESBJERG

Erling Christoffersen

Telf. (05) 12 52 40

ODENSE

Knud Nyegaard

Telf. (09) 12 10 69

VORDINGBORG

Vordingborg Hydraulic

Telf. (03) 775-2248

KØBENHAVN

A/S Hiab Hydraulik, Herlev

Telf. (01) 94 81 22